

DEVLET, SAHNEDEN ÇEKİLDİ

AİLELER BESLENME VE PAHALI EĞİTİMLE BAŞBAŞA BIRAKILDI

Çocukların okullardaki beslenmeden kaynaklı sıkıntıları her geçen gün büyümektedir. Okulda beslenme ihtiyacı duyan çocuklar kuru gıda ve karbonhidratla beslenmektedir. Okullarda milyonlarca çocuğumuzun karnı aç olduğu için derslerde baş dönmesi, baş ağrısı sorunu yaşadığı bilinmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı sağlıklı beslenme konusuna duyarlı olmalı, sosyal devlet anlayışı gereği öğrencilere ücretsiz yemek imkânı sağlamalıdır. Yetersiz beslenen çocuklarda gelişim geriliğinin yanı sıra metabolik sendrom, demir yetersizliği anemisi, iyot yetersizliği hastalıkları görülmektedir. Uzun ve ucuz ekme kuyruklarından anlaşılacağı üzere halkımız karnını karbonhidratla doyurmaktadır. Bunun yanı sıra sürekli ekme ve türevleriyle beslenme, çocuklarda bağışıklık sisteminin zayıflamasına ve enfeksiyon hastalıklarına yol açmaktadır.

AKP, EĞİTİM SİSTEMİNİ ADIM ADIM KATLETTİ

5 Eylül’de yayımlanan Orta Vadeli Program’a göre gelecek yıl için Milli Eğitim Bakanlığı’na 435.3 milyar TL ödenek ayrılmıştır. Hazine ve Maliye Bakanlığı’ndan sonra en büyük bütçe Milli Eğitim Bakanlığındadır. Bu ödenğe

rağmen devlet okullarının içler acısı hali değişmemektedir. Sabah 09.00’den öğleden sonra saat 14.30’a kadar eğitim veren birçok okulda yemekhane bulunmamaktadır. Aileler okula götürmeleri için çocuklarına beslenme çantaları hazırlamakta fakat yaşanan ekonomik darboğaz beslenme çantalarından da anlaşılmaktadır. Artan fiyatlar ve yoksulluk nedeniyle aileler çocuklarına, gelişimi için yeterli miktarda gıda sunamamaktadır.

EĞİTİM PİYASALAŞTI

2002 yılında ülkenin başına geçen AKP iktidarı, ilk iş olarak eğitimin omurgası olan müfredatı değiştirmekle işe başladı. Yapılan değişimlerde ulusal değerler bay-pas edilmiş, Atatürk, bilim, felsefe ve sanat müfredattan uzaklaştırılmıştır. 1913 yılında sanat derslerinin oranı yüzde 13 iken günümüz de bu oran yüzde 5'in altına düşmüştür. Sadece içeriği ve eğitim sistemini değiştirmekle yetinmeyen mevcut iktidar, aynı zamanda eğitimde devletçi yaklaşımdan uzaklaşmış, piyasacı bir yaklaşımla eğitim paralı hale dönüşmüştür. Buna örnek olarak; forma isteyen okullarda ise kıyafetler fahiş fiyatlarla satılmakta, kısa kollu tişört 130-140 lira, pantolon ve ceketler 300'er liraya yaklaşmaktadır. Okula başlayan çocuklara, velilerine iletmeleri için verilen ihtiyaç listelerinde idareye teslim edilmek üzere fiyatları 200 lirayı bulan renkli, renksiz fotokopi kâğıtları bulunmaktadır. Kayıt parası alınmadığı söyleniyor ancak birçok okulda "bağış" adı altında para toplandığı da bilinmektedir.

SAĞLIKLI BESLENME, EĞİTİMİN TEMELİDİR

Devlet destekli eğitim modelinin yerini özel sektör destekli eğitim modelinin alması ve piyasalaşan eğitim sistemi öğrencilerimizi, dolayısıyla da ebeveynleri maddi anlamda çaresiz bırakmaktadır. Mevcut iktidar, sadece eğitim sisteminin kodlarıyla oynayarak değil aynı zamanda sebep olduğu ekonomik krizle de dolaylı yollardan eğitim sistemine zarar vermektedir. Çocuklarımızın eğitim hayatının sağlıklı bir şekilde devam etmesinin en önemli ayağı, sağlıklı beslenme olanaklarıdır. Ekonomik kriz nedeniyle yetersiz beslenen çocuklar, dikkat eksikliği yaşamakta ve eğitim hayatları olumsuz etkilenmektedir. Türk-İş'in 2022 yılı ağustos ayında paylaştığı verilere göre 4 kişilik bir ailenin yoksulluk sınırı 22 bin 442 TL, açlık sınırı ise 6 bin 890 TL'dir. 15-19 Yaş Grubu Çocuk Gıda Harcamalarına baktığımızda Ağustos 2021'de 936, Aralık 2021'de 171.232,46, Temmuz 2022'de 2032,63 iken Ağustos 2022'de ise 2.048,79 TL olmuştur. En yakın ay olan ağustos ayını değerlendirdiğimizde, asgari ücret alan, tek çocuklu bir ailede sadece bir çocuğun gıda harcamasının 2.048,79 TL iken aile büyük bir geçim sıkıntısına düşecektir. Aileler ev geçindirme ve çocuklarının karnını doyurma ikilemi yaşamaktadır. Aileler çocuğunun boğazından kısmaktan başka bir çare kalmamaktadır.

(Yeni Beslenme Kalıbı ile) **Çizelge 1: Dört Kişilik Ailenin Açlık ve Yoksulluk Sınırı (TL/Ay)***

	Ağustos 2021	Aralık 2021	Temmuz 2022	Ağustos 2022
Yetişkin Erkek Gıda Harcaması	949,26	1.249,34	2.062,63	2.078,79
Yetişkin Kadın Gıda Harcaması	751,16	960,83	1.645,21	1.655,54
15-19 Yaş Grubu Çocuk Gıda Harcaması	936,17	1.232,46	2032,63	2.048,79
4-6 Yaş Grubu Çocuk Gıda Harcaması	507,72	655,22	1.099,17	1.106,64
Açlık Sınırı	3.144,31	4.097,85	6.839,64	6.889,76
Yoksulluk Sınırı	10.242,10	13.348,00	22.278,98	22.442,20

- Gıda harcaması tutarı, yuvarlama nedeniyle, toplamda farklı olabilmektedir.

4-6 Yaş Grubu Çocuk Gıda Harcamaları ise Ağustos 2021’de 507,72, Aralık 2021’de 655,22, Temmuz 2022’de 1.099,17 iken Ağustos 2022’de ise 1.106,64 TL olmuştur. Bu yaş grubu çocuklarının gelişimi için oldukça önemlidir ve sağlıklı beslenme olanağına en ihtiyaç duydukları zamanlardır. Sağlıklı beslenme aksadığında çocuğun bundan sonraki gelişimi ve öğrenme gücü de zayıflayacaktır. Günümüz Türkiye’sinde milyonlarca dar gelirli aile, çocuklarına sağlıklı beslenme imkânı sağlayamamaktadır.

PIYASALAŞAN EĞİTİM, GEÇİM SIKINTISINI DAHA DA ARTTIRIYOR

Millî Eğitim Bakanlığı’nın 2022-2023 Örgün Eğitim İstatistikleri devletin eğitimden elini çekerek yerine özeli nasıl koyduğunu net bir şekilde göstermektedir. Piyasalaşan eğitim sistemi, kıt kanaat geçinen ailelerin geçim sıkıntısını daha da arttırmaktadır. 2012-2013’te 28 bin 177 olan devlete bağlı ilkokul sayısı her yıl gerileyerek 22 bin 480’ye düşmüştür. Okul sayısı 10 yılda tam 5 bin 697 azaldı. Özel ilkokullarda ise durum tam tersi. Bugün karşı karşıya olduğumuz şey, temel hak olan eğitimin ticarileşmesidir. Ayrıca devlet okullarına yapılan yatırımların sürekli azalması ve olanaklarının kısıtlanması da özel okullara yönelik talebi artırdı. 2012-2013’te 992 olan özel ilkokul sayısı 2 bin 39’a yükselmekte ve özel okul sayısı hızla artmaktadır. Böylece devlet elini eğitimden çekmiş, hem öğrenciler hem aileleri piyasacı bir anlayışla karşı karşıya bırakılmıştır.

1 MİLYON 738 BİN 198 ÖĞRENCİ ÖRGÜN EĞİTİM DIŞINA ÇIKTI

Birçok öğrencimiz, yaşanan ekonomik kriz, sağlıklı beslenme olanaklarının olmayışı ve piyasacı eğitim anlayışı yüzünden, örgün eğitimin dışına çıkmaktadır. Türkiye'de geçen eğitim öğretim döneminde okul öncesi eğitim, ilköğretim ve ortaöğretim düzeyinde 19 milyon 155 bin 571 öğrenci örgün eğitim aldı. Buna göre Türkiye'de okul öncesi eğitim, ilköğretim ve ortaöğretim düzeyinde 9 milyon 928 bin 304'ü erkek, 9 milyon 227 bin 267'si kız olmak üzere toplam 19 milyon 155 bin 571 öğrenci, örgün eğitim aldı. Öğrencilerden 15 milyon 839 bin 140'ı resmî, 1 milyon 578 bin 233'ü özel ve **1 milyon 738 bin 198'i ise açık öğretim kurumlarında eğitim gördü**. Resmî okullarda eğitim görenlerin 8 milyon 147 bin 339'u erkek, 7 milyon 691 bin 801'i kız öğrencilerden oluştu. Özel okullarda ise 864 bin 762 erkek, 713 bin 471 kız öğrenci yer aldı. Açık öğretimde kayıtlı aktif öğrencilerin 916 bin 203'ünü erkek, 821 bin 995'ini kızlar oluşturdu.

EKONOMİK DURUM EN ÇOK DA ÇOCUKLARI ETKİLİYOR

MEB'in istatistiklerine göre Mesleki Eğitim Merkezlerine giden öğrenci sayısı da 700 bini aşmıştır. MESEM'lerdeki çocuklar haftanın 4 günü çalıştırılmakta, yalnızca 1 gün eğitim alabilmektedir. Bu fiilen devlet eliyle çocuklarımızın örgün eğitim dışına çıkarılması ve çocuk işçi haline getirilmesidir. 2020-2021 verilerinde MESEM'lerdeki yaklaşık 160 bin olan öğrenci sayısının bir yıldan daha kısa bir süre içerisinde yarım milyondan fazla artması, ülkenin ekonomik durumunun en çok da çocuklarımızı etkilediğinin açıkça kanıtı olmuştur.

ÇOCUK YOKSULLUĞUNA SOSYAL YARDIMLAR BİLE YETMİYOR

Avrupa Birliği'nin Eurostat veri tabanına göre; sosyal yardımlarla çocuk yoksulluğunu azaltmada en başarılı ülke Finlandiya, en başarısız ülke ise Türkiye'dir. 1. Sıradaki Finlandiya'da sosyal yardımlardan önce çocuk yoksulluğu 31,8 iken sosyal yardımlarla 10,2'ye düşürülmüştür. Finlandiya'nın sosyal yardımlarla yoksulluğu azaltma oranı 67,9 olmuştur. Türkiye'de çocuk yoksulluğu, sosyal yardımlardan önce 41,6 iken sosyal yardımlarla bile sadece 33.0'a düşürülmüştür. Türkiye'nin sosyal yardımlarla yoksulluğu azaltma oranı 20,7 ile ne yazık ki 34 ülke arasından sonuncu olmuştur. Ekonomik anlamda büyük sıkıntılar çeken, büyük bir ekonomik kriz ve çöküş yaşayan Yunanistan'da dahi çocuk yoksulluğu, sosyal yardımlardan önce 36.0 iken sosyal yardımlarla 24.5'e düşürülmüştür. Batmaktan olan Yunanistan'ın bile yoksulluğunu azaltma oranı 31.9 ile bizden çok daha ileridir.

SONUÇ:

Eğitim-Öğretim yatırımlarına ayrılan pay her yıl istikrarlı bir şekilde düşürülmektedir. Öğrencinin maddi durumunu hesaba katmayan bir eğitim anlayışıyla öğrenciler arasında eşitsizlik yaratılmaktadır. Eğitim her yurttaşın en temel anayasal hakkıdır. En temel anayasal hak olan eğitim neredeyse maddi imkânsızlıklardan dolayı ulaşılamaz hale gelmiştir. Rakamlar çocukların beslenemediğini açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Beslenemeyen bir neslin gelişimi ve eğitim hayatı da olumsuz etkilenmektedir. Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında, artmakta olan çocuk yoksulluğu ve gıda krizinin, öğrencilerdeki fiziksel ve ruhsal etkilerini ortadan kaldırmak amacıyla okullarda öğrencilere sağlıklı beslenme olanağı sağlanacaktır. CHP iktidarında hiçbir çocuk yatağa aç girmeyecek, hiçbir çocuğumuz öğün atlamayacak. Çocuklarımız hem bilime hem de gıdaya doycaktır. Çünkü sağlıklı bir nesil hem gıdaya hem de bilime aç bırakılmamalıdır.

Her bakan değişikliğinde müfredatın da değiştiği bir eğitim sistemi en çok çocuklarımıza zarar vermektedir. Eğitim sisteminin düştüğü bu durumdan kurtulmasının yolu liyakatli atamalardan, siyasete bulaşmamış bir eğitim camiasından, öğrenci odaklı eğitim anlayışından geçmektedir. Çocukların sağlık beslenebildiği, dolayısıyla da derslerine odaklanabildiği, tam anlamıyla parasız eğitim gördüğü, eşit şartlarda okuyabildiği bir eğitim sistemi Cumhuriyet Halk Partisi'nin temel hedeflerinden biridir. AKP iktidarının kindar ve dindar nesil yetiştirme çabalarına karşın Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında eğitim, 21. Yüzyıla yakışır düzenlemelerle can bulacaktır. Bilimin ışığında, her okulun teknolojik imkânlara bütünüyle sahip olduğu, çocuklara sağlıklı beslenme olanaklarının sunulduğu, liyakatli atamaların yapıldığı eğitim kurumlarından yetişen nesiller, bu ülkenin kaderini değiştirecektir. İhtiyacımız olan tam da budur.